

PRZEKLINAĆ SIĘ (10) *vb impf*

się (6), sie (4).

e oraz a jasne.

inf przeklinać się (6). ◇ *praes 3 sg* przekliną się (1). ◇ *3 pl* przeklinają się (1). ◇ *praet 3 sg m* przeklinał się (1). ◇ *3 pl subst* przeklinały się (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

I. Zaklinać się, przysięgać; devovere PolAnt, Cn; detestari Vulg; devovere se Calag; devincire se, obligare caput suum Cn (7) : Sich verfluchen. Przeklinać się. Devovere se. Calag 448a; WujNT 116.

Ze zdaniem dopełnieniowym [zawsze: iż, że] (4): MurzNT Matth 26/74; PRzyfzli dwa do krámárzá/ y czapkę mu wzięli/ Kiedy fie o niey pytał/ obádwá fie klęli. Ten co ią dał drugiemu/ klął fie że iey nie miał/ Ten co miał że iey nie wziął/ tákże fie przeklinał. RejFig Ee2; LatHar 696; WujNT Matth 26/74; [CzechNT Matth 26/74].

Szereg: »przeklinać się i przysięgać« = devovere et iurare PolAnt; detestari et iurare Vulg [szyk 3:1] (4): Tedy Piotr naczał fié przifięgat z ij przeklinat z mowią z. Dáybych iá zdechł nágle/ bych był w głębokim piekle/ [...] ieflim iá kiedy tego Iezufa znál OpecŻyw 112v; MurzNT Matth 26/74; LatHar 696; Tedy fię poczał [Piotr] przeklinać y przysięgáć iż nie znał człówieká. WujNT Matth 26/74; [CzechNT Matth 26/74].

II. W funkcji zwrotnej: rzucać na siebie przekleństwo (1) :

Zwrot: »przeklinać się sam« (1): Przydawáią tę Claufulę póspółicie w przysiędze: Tá k mi Pan Bog pomóz/ y wżylcy Święci. [...] á iefliby fáłszywie przysięgł/ przeklina fie sam/ y odeymuie łóbie wípomożenie Bołkie/ y przyczynę Świętych. WujJud 61v.

III. W funkcji wzajemnej: życzyć sobie wzajemnie czegoś złego (1) :

Zwrot: »społu się przeklinać« (1): niełzczeńny czo biega łwiáthá łápáiąc/ [...] á ná onego z wielkim grzechem á gniewem Bożym poglądáiąc/ po kim fie czego nádziewa/ [...] Látá mu liczy/ powiáda iż to iuz nie młody pater/ čásby mu przed Moizészá. A łam áni wzwie nędznik w onym kłopocie iefli pirwey poń Moizész nie połe. Y bywa tho częłto/ bo fie obádwá łpołu przeklináią. RejZwierc 160v.

IV. W funkcji biernej: być przeklinanym (1) :

W przeciwstawieniu: »sławić się ... przeklinać się« (1): [osioł] połtąpił y padł ná koláná/ y wczynił iáką mogł czeńć náświęłzemu Sakrámentowi. O iákie wefele Kátholikom. O iáká háńbá Heretykom. łławić fię wiárá święta poczęłá: przeklináły fię wżytłkie błędy/ y mátáctwá Heretyłkie. SkarŻyw 545.

Synonimy: I. poprzysięgać się, przysięgać; III. złorzeczyć.

Formacje współrdzenne cf KŁAĆ.